

ÅTERBRUK

Juridiska aspekter på återbruk

2022-10-28 Version 1

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
1.1	Detta dokument	2
2	Förutsättningar för kommunal avfallshantering och återbruk.....	3
2.1	Inledning.....	3
2.2	Definitioner.....	3
2.3	Den kommunala kompetensen	4
2.4	De allmänna hänsynsreglerna och avfallshierarkin.....	4
2.5	Finansiering	6
2.6	Slutsatser	7
3	Bör de saker och föremål som lämnas in till återbruket på Pop-up Returen klassas som produkt eller som avfall	8
3.1	Inledning.....	8
3.2	Återbruket på Pop-up Returens verksamhet	8
3.2.1	Produkter - återanvändning	8
3.2.2	Avfall - förberedelse för återanvändning.....	9
3.3	Är tjänsten Pop-up Returen miljöfarlig verksamhet?.....	10
3.4	Slutsatser	10
4	Övriga frågor.....	11
4.1	Inledning.....	11
4.2	Stöldgods och häleri	11
4.3	Produktsäkerhet och produktansvar.....	13
4.3.1	Produktsäkerhetslagen.....	13
4.3.2	Produktansvarslagen	14
4.3.3	Särskilt om el-avfall	15
4.4	No-go-saker	16
4.5	Frågan om avfallets värde	17
4.6	Informationstexter och återvinningsrutin.....	17
4.6.1	Informationstexter	17
4.6.2	Återvinningsrutin.....	18

Bilagor

- Bilaga 1. Underlag från Stockholms stad och Stockholm Vatten och Avfall AB.

1 Inledning

Avfallshierarkin är en strategi som är antagen av EU och är implementerad i svensk lagstiftning. Den styr hur vårt avfall ska tas om hand och genomsyrar VA SYD:s övergripande avfallsarbete. I avfallshierarkin är det prioriterat att avfallsmängderna ska minska, återbruket ska öka och att det avfall som ändå uppkommer ska tas hand om på ett så miljövänligt sätt som möjligt för att kunna bidra till en hållbar samhällsutveckling.

Tillgängligheten av avfallsinfrastruktur är en förutsättning för att skapa hållbara beteenden, men även för att erbjuda en likartad servicenivå oberoende av var man bor. I strävan mot visionen om en hållbar stad arbetar VA SYD kontinuerligt med att utveckla nya tjänster. En av dessa tjänster är Pop-up Returen, en mobil återbruks- och återvinningsstation som ska ställas upp på flertalet publika platser runt om i Malmö stad och Burlövs kommun.

Pop-up Returen ska främja tillgängligheten till en hållbar avfallshantering, samtidigt som den synliggör det cirkulära tänket och inspirerar användarna att röra sig uppåt i avfallstrappan. Det är en tjänst för återbruk och återvinning på publika platser, vilket bygger förtroende och skapar en plattform för dialog kring både konsumtion, återbruk, återvinning och avfallshanteringens plats i stadsmiljön.

Pop-up Returen kommer under fyra timmar per tillfälle vara öppen för allmänheten på torg eller liknande offentliga platser runtom i Malmö och Burlöv. Under denna tid har allmänheten har möjlighet att återvinna grovavfall (skrymmande avfall), elavfall och farligt avfall samt ges möjlighet att lämna eller hämta saker för återbruk och delta i aktiviteter som att laga och reparera saker.

1.1 Detta dokument

Syftet med detta dokument och PM är att fungera som en grund för uppstarten av Pop-up Returen. Tanken är dock att dokumentet ska hållas levande och revideras allt eftersom ny lagstiftning, praxis och vägledningar kommer och VA SYD vinner ny kunskap om verksamheten. Av denna anledning kan även vissa delar uppfattas som ofärdiga.

Revideringar

Datum	Nummer	Huvudsakliga revideringar (kapitel)	Signatur
22-06-02	1 grunddokument	-	CHHE

2 Förutsättningar för kommunal avfallshantering och återbruk

2.1 Inledning

I detta avsnitt redovisas definitioner och begrepp kopplade till återbruk samt förutsättningarna för den kommunala kompetensen inom avfallsområdet och de miljörättsliga utgångspunkterna för avfallshantering. Avsnittet fungerar som en bakgrund till de bedömningar som görs senare i denna PM.

2.2 Definitioner

Ett antal definitioner är av intresse för frågan om avfall och återbruk. Nämnas kan dock att begreppet återbruk inte är en term som finns definierad i lagstiftningen.

Avfall: varje ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.¹

Avfallsförebyggande åtgärder: åtgärder som vidtas innan ett ämne eller föremål har blivit avfall och som syftar till en minskning av mängden avfall, en minskning av innehållet av farliga ämnen i material och produkter eller en minskning av de negativa effekter på människors hälsa och miljön som avfall kan ge upphov till.²

Behandla avfall: återvinna eller bortskaffa avfall.³

Förbereda avfall för återanvändning: kontrollera, rengöra eller reparera något som är avfall så att det kan återanvändas utan ytterligare behandling.⁴

Hantera avfall: att 1. samla in, transportera, sortera, återvinna, bortskaffa eller ta annan fysisk befattning med avfall, eller 2. vidta åtgärder som inte innebär fysisk befattning med avfall men som syftar till att avfall samlas in, transporteras, sorteras, återvinns, bortskaffas eller byter ägare eller innehavare.⁵

Kommunalt avfall: avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, dock inte 1. avfall från tillverkning, 2. avfall från jord- och skogsbruk, 3. avfall från fiske, 4. avfall från septiktankar, avloppsnät och avloppsrening, 5. bygg- och rivningsavfall, och 6. uttjänta bilar.⁶

Återanvändning: att en produkt eller en komponent som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som den ursprungligen var avsedd för.⁷

¹ 15 kap. 1 § miljöbalken ("MB").

² 15 kap. 2 § MB.

³ 15 kap. 6 § MB.

⁴ 15 kap. 6 § MB.

⁵ 15 kap. 5 § MB.

⁶ 15 kap. 3 § MB.

⁷ 15 kap. 2 § MB.

Återvinna avfall: att vidta en åtgärd som innebär att avfall kommer till nytta som ersättning för något annat material eller förbereder det för en sådan nytta eller en åtgärd som innebär att avfall förbereds för återanvändning.⁸

2.3 Den kommunala kompetensen

Hantering av avfall ligger inom den kommunala uppdraget och den kommunala kompetensen. Detta framgår av 15 kap. 20 § MB, där det bl.a. anges att varje kommun ansvarar för att kommunalt avfall behandlas inom kommunen. Med *kommunalt avfall* avses avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll⁹. Tidigare användes uttrycket *hushållsavfall*. I avfallsdirektivets¹⁰ uppräkningslista nämns blandat avfall och separat insamlat avfall från hushåll, inklusive papper och kartong, glas, metall, plast, biologiskt avfall, trä, textilier, förpackningar, avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning, förbrukade batterier och ackumulatörer samt grovavfall, inklusive madrasser och möbler.¹¹

Inom begreppet *hantering av avfall* ligger att samla in, transportera, sortera, återvinna, bortskaffa eller ta annan fysisk befattning med avfall, eller att vidta åtgärder som inte innebär fysisk befattning med avfall men som syftar till att avfall samlas in, transporteras, sorteras, återvinns, bortskaffas eller byter ägare eller innehavare.

Återvinning av avfall, dvs att vidta en åtgärd som innebär att avfall kommer till nytta som ersättning för något annat material eller förbereder det för en sådan nytta eller en åtgärd som innebär att avfall förbereds för återanvändning, ligger således inom den kommunala kompetensen. Däremot faller *återanvändning*, dvs att en produkt eller en komponent som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som den ursprungligen var avsedd för, som verksamhet betraktat, utanför det kommunala uppdraget då det inte rör avfallshantering.

Kommunal *anknytningskompetens* kan dock finnas för verksamhet för återanvändning av produkter, som annars skulle ha blivit avfall under kommunalt avfall. Kommunen har fått en uttrycklig rätt genom 27 kap. 4 § p 3 MB att finansiera sådana åtgärder, vilket också talar för att sådana åtgärder dels har en naturlig anknytning till avfallsuppdraget, dels ska anses vara en angelägenhet av allmänt intresse. Det allmänna intresset torde vara särskilt högt i de fall det inte finns en aktör på marknaden som erbjuder samma tjänster.¹²

2.4 De allmänna hänsynsreglerna och avfallshierarkin

I 2 kap. MB redogörs för de s.k. allmänna hänsynsreglerna. I 2 kap. 5 § MB kommer hushållningsprincipen respektive kretsloppsprincipen till uttryck. Bestämmelsen anger att alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna att 1. minska mängden avfall, 2. minska mängden skadliga ämnen i material och produkter, 3. minska de negativa effekterna av avfall, och 4. återvinna avfall. I första hand ska förnybara energikällor användas. Syftet med principerna är att främja resurseffektivitet.

⁸ 15 kap. 6 § MB.

⁹ 15 kap. 3 § MB.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv om avfall (2008/98/EG), ("avfallsdirektivet"), art 3.2b a i avfallsdirektivet.

¹¹ Se Marcusson, Miljöbalk (1998:808) 15 kap. 3 §, Lexino 2020-12-18 (JUNO).

¹² 2 kap. 1 och 7 §§ kommunallagen, jämför med RÅ 1992 ref. 61.

Principerna om hushållning och kretslopp knyter i sin tur an till avfallshierarkin i 15 kap. 10 § MB. Av bestämmelsen framgår att en bestämmelse om skyldighet att vidta avfallsförebyggande åtgärder finns i 2 kap. 5 §. Den som är ansvarig för att avfall blir behandlat ska se till att det

1. återvinns genom att det förbereds för återanvändning,
2. materialåtervinns, om det är lämpligare än 1,
3. återvinns på annat sätt, om det är lämpligare än 1 och 2, eller
4. bortskaffas, om det är lämpligare än 1–3.

Den behandling av avfallet som bäst skyddar människors hälsa och miljön som helhet ska anses som lämpligast, om behandlingen inte är orimlig.

Bestämmelsen i 10 § är inriktad på behandlingen av avfallet. Avfallshierarkin innebär en presumtion för vilken behandlingsmetod som ger det bästa och miljömässiga och resurseffektiva resultatet som helhet. Prioriteringsordningen i hierarkin är dock inte absolut, vilket uttrycks genom att en behandlingsmetod längre ner i hierarkin bara ska väljas om den är lämpligare än en behandlingsmetod högre upp i hierarkin. Utgångspunkten är att det är avfallsinnehavaren som är ansvarig för att behandlingen sker korrekt och då bl.a. i enlighet med hierarkin. I många fall kan en avfallsinnehavare få avlastning med detta genom att lämna över avfallet till en kommun eller producent i enlighet med reglerna i 15 kap. MB.¹³

Som framgår ovan är återvinning av avfall genom att det *förbereds för återanvändning* överst i hierarkin av åtgärder för behandling av avfall som trots allt har uppstått. Förberedelse för återanvändning är att se som ett *återvinningsförfarande*.

Av ovan följer att kommunen inte behöver ha tillstånd från den som avlämnat avfallet för att få förbereda det för återanvändning och sedan återanvända produkten/komponenten. Detta eftersom kommunen äger avfallet när det väl avlämnats eller insamlats och att förberedelse för återanvändning är en behandlingsmetod och det är kommunen som avgör hur avfallet ska omhändertas/bortskaffas.¹⁴

Med *återanvändning* avses, som nämnts tidigare, att något som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som det ursprungligen var avsett för. Återanvändning anses vara en *avfallsförebyggande åtgärd* och är således eftersträvanvärt ur ett kretsloppsperspektiv. Dock faller återanvändning som verksamhet betraktat utanför den kommunala kompetensen, eftersom de saker som berörs inte utgör avfall. Återanvändning är inte i sig en del av avfallshierarkin.

Enligt 15 kap. 9b § MB, vilken genomför artikel 6.5 i avfallsdirektivet¹⁵, ska den som för första gången släpper ut ett ämne eller föremål som har upphört att vara avfall på marknaden ska se till att ämnet eller föremålet uppfyller tillämpliga krav i lag och annan författning. Om ett sådant ämne eller föremål används utan att ha släppts ut på marknaden, ska i stället den som för första gången använder ämnet eller föremålet se till att det uppfyller kraven.

¹³ Se Marcusson, Miljöbalk (1998:808) 15 kap. 10 §, Karnov (JUNO) (besökt 2022-04-11).

¹⁴ Avfall Sverige, Guide #9 *Juridiska förutsättningar för förebyggande och återanvändning*.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv.

2.5 Finansiering

I 27 kap. 4 § MB fastställs kommunens rätt att ta ut avgifter för sin avfallsverksamhet. Av bestämmelsen framgår bl.a. att kommunen får meddela föreskrifter om att avgift ska betalas för

1. insamling, transport och behandling av avfall som enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken utförs av kommunen eller den som kommunen anlitar,
2. åtgärder som kommunen vidtar i syfte att informera hushåll och verksamhetsutövare som producerar avfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § om avfallshantering och avfallsförebyggande åtgärder, och
3. åtgärder som kommunen vidtar för att underlätta insamling och sortering av återanvändbara produkter från hushåll och verksamhetsutövare som producerar avfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 §.

Avgiften ska efter beslut av kommunen betalas till kommunen eller till den som utför renhållningen. /.../.

Detta innebär att avfallsavgifter kan användas för förberedelse för återanvändning samt för kostnader förknippade med att omsätta sådana produkter, komponenter, material osv. eftersom det är en oundviklig del av återanvändningskedjan.¹⁶ Bestämmelsen innebär även att avfallsavgifter kan användas för att finansiera åtgärder för att informera om avfallsförebyggande åtgärder för avfall som kommunen ansvarar för. Slutligen innebär punkt 3 att kommunerna kan ge aktörer, som organisationer och företag som är intresserade av att samla in återanvändbara produkter, tillgång till lämpliga platser för sådan insamling. Vad som ska läggas i begreppet "åtgärd" är i någon mån oklart, liksom om det är kostnaden för en upplåtelse i sig, eller närmast ett möjliggörande för organisationer att nyttja viss mark, som ska omfattas.¹⁷

Av 5 § samma kapitel MB anges hur avgiften för avfallshanteringen ska utformas, förtydligar vilka moment i den kommunala avfallsverksamheten som får bekostas av taxan och ger anvisningar om utformningen av taxan.¹⁸

För de delar av verksamheten som utgör "förberedelse för återanvändning" (det vill säga kontroll, rengöring och reparation) kan intäkter från avfallsavgifterna användas. Detta därför att förberedelse för återanvändning är en behandlingsmetod enligt avfallshierarkin. Det är dessutom den högst prioriterade behandlingsmetoden. Vidare följer av 27 kap. 5 § MB att den avgift som avses i 4 § första stycket 1 (insamling, transport och behandling av avfall som enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken) ska bestämmas till högst det belopp som behövs för att täcka nödvändiga kostnader för den infrastruktur som behövs för avfallshantering samt nödvändiga planerings-, kapital- och driftskostnader för renhållningen. Från dessa kostnader ska kostnaderna för användning av anläggningar eller utrustning för andra ändamål än renhållning räknas av. Avgiften får

¹⁶ Avfall Sverige, Guide #9 *Juridiska förutsättningar för förebyggande och återanvändning*.

¹⁷ 27 kap. 4 § MB, prop. 2019/20:156 s. 61 och Marcusson, Miljöbalk (1998:808) 27 kap. 4 §, Lexino 2020-10-23 (JUNO).

¹⁸ 27 kap. 5 § MB och Marcusson, Miljöbalk (1998:808) 27 kap. 5 §, Lexino 2020-11-02 (JUNO).

tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering främjas.¹⁹

2.6 Slutsatser

Bedömningen är att kommunen har legal kompetens att ägna sig åt förberedelse för återanvändning inom ramen för sin avfallsverksamhet. Detta eftersom förberedelse för återanvändning är ett återvinningsförfarande och en behandlingsmetod (den högst prioriterade i avfallshierarkin) för behandling av avfall enligt avfallshierarkin.²⁰ Vidare kan åtgärder som ryms inom begreppet förberedelse för återanvändning finansieras av renhållningstaxan. Kommunen får även meddela föreskrifter om att avgift ska betalas för åtgärder som kommunen vidtar i syfte att informera hushåll och verksamhetsutövare som producerar avfall om avfallsförebyggande åtgärder, såsom återanvändning. Tolkningen är att detta även t.ex. innefattar workshoppar anordnade av VA SYD för att öka kunskapen kring hur man kan återbruka och förebygga avfall.

De olika aspekterna av förberedelse för återanvändning respektive för återanvändning kan sammanfattas enligt nedan.

	Förberedelse för återanvändning	Återanvändning
Definition	Med förberedelse för återanvändning avses att något som är avfall kontrolleras, rengörs eller repareras så att det kan återanvänds igen utan ytterligare behandling. (15 kap 6 § MB) Förberedelse för återanvändning anses vara en behandlingsmetod för avfall. (15 kap. 10 § MB)	Med återanvändning avses att något som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som det ursprungligen var avsett för. (15 kap. 2 § MB) Återanvändning anses vara en avfallsförebyggande åtgärd. (15 kap. 2 § MB)
Kommuns roll (befogenheter och skyldigheter)	Som en avfallsbehandlingsmetod ingår förberedelse för återanvändning i det kommunala renhållningsansvaret för hushållsavfall (som ej lyder under producentansvar). (15 kap. 20 § MB) Det insamlade materialet (avfallet) som har gått igenom förberedelse (dvs. kontroll, rengöring eller reparation) anses ha "återställts" till användbara varor.	Fungerande begagnade produkter som personer lämnar in/skänker med avsikt att de direkt ska gå till återanvändning har aldrig blivit något avfall och det omfattas därmed inte av det kommunala renhållningsansvaret eller kompetensen att bedriva sådan verksamhet i egen regi, se dock nedan. Notera dock att kommunal anknytningskompetens kan finnas.
Finansiering (renhållningstaxa)	Åtgärder som ryms inom begreppet för förberedelse för återanvändning kan finansieras av renhållningstaxan. (27 kap 4 § MB)	Kommunen får dels meddela föreskrifter om att avgift ska betalas för åtgärder som kommunen vidtar i syfte att informera hushåll och verksamhetsutövare som producerar avfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § om avfallsförebyggande åtgärder, dels för åtgärder som kommunen vidtar för att underlätta insamling och sortering av återanvändbara produkter från hushåll och verksamhetsutövare som producerar avfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 §. (27 kap 4 § MB)

¹⁹ Avsnitt 4 i Avfall Sverige, Guide #9 Juridiska förutsättningar för förebyggande och återanvändning.

²⁰ Avfall Sverige, Guide #9 Juridiska förutsättningar för förebyggande och återanvändning.

3 Bör de saker och föremål som lämnas in till återbruket på Pop-up Returen klassas som produkt eller som avfall

3.1 Inledning

Frågan om en inlämnad sak ska anses utgöra ett avfall eller en produkt, dvs inte avfall, är intressant ur många aspekter. Frågan är viktig dels då kommunens (VA SYD:s) kompetens och uppdrag är begränsat till vissa områden, dels då, i vart fall delvis, olika lagstiftning blir tillämplig. Med produkt avses i denna PM enbart ett föremål som inte är ett avfall. Begreppen syftar inte till att detta föremål ska träffas av någon definition i egenskap av produkt i annan lagstiftning.

Avfallshantering ligger inom det kommunala uppdraget och den kommunala kompetensen²¹, se ovan. Att VA SYD har rätt att hantera avfall och ska hantera det i enlighet med avfallshierarkin²² står därför, som konstaterats tidigare, klart. Om en inlämnad sak däremot anses utgöra en produkt, dvs aldrig har varit avfall, faller därmed hanteringen av den inte, per definition, inom den kommunala kompetensen.

3.2 Återbruket på Pop-up Returens verksamhet

För återbruket på Pop-up Returen kan VA SYD välja en av två inriktningar: antingen att ta emot produkter som inte är avfall eller att ta emot avfall. Ett tredje alternativ i form av en kombination av båda är även möjlig.

Bedömningen är att enbart ta emot avfall dvs verksamheten ska ägna sig åt förberedelse för återanvändning. Skälen för denna bedömning följer nedan.

3.2.1 Produkter - återanvändning

Med återanvändning avses, som framgår ovan, att något som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som det ursprungligen var avsett för. Återanvändning anses vara en avfallsförebyggande åtgärd, enligt 15 kap. 2 § MB. Pop-up Returens verksamhet i detta scenario träffas därför inte av avfallslagstiftningens regelverk.

Som framgår ovan ligger det inom den kommunala kompetensen att ta hand om avfall. Däremot omfattas inte verksamheter med som syftar till återanvändning av produkter som aldrig har blivit något avfall av det kommunala renhållningsansvaret.

Om denna inriktning väljs skulle därför VA SYD:s kompetens enligt kommunallagen eventuellt kunna ifrågasättas, eftersom vår laggivna och primära kompetens är att samla in och behandla avfall, inte att bedriva byteshandel eller försäljning av produkter.

²¹ 15 kap. 20 § MB.

²² 15 kap. 10 § MB.

Om denna inriktning väljs kan VA SYD inte heller rapportera in hanteringen som återbruk av avfall för statistikändamål.

Mot bakgrund av ovanstående görs bedömningen att Pop-up Returens verksamhet inte ska ta emot produkter (återanvändning) det vill säga ta emot sådant som inte är avfall, som exempelvis stöldgods eller överskottslager. Skulle denna typ av produkter komma in till Pop-up Returen, bör dessa lämnas över till en annan aktör som har kompetens att sköta sådan verksamhet.

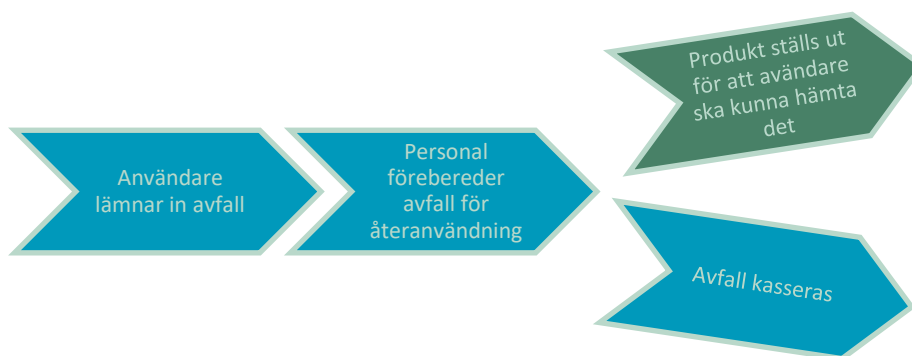
3.2.2 Avfall - förberedelse för återanvändning

Med förberedelse för återanvändning avses att kontrollera, rengöra eller reparera något som är avfall så att det kan återanvändas utan ytterligare behandling. Själva återvinningsförloppet kan ske genom okulär kontroll med påföljande bedömning att/om det kan återbrukas och sortering. Förberedelse för återanvändning anses vara en behandlingsmetod för avfall. Pop-up Returens verksamhet i detta scenario träffas därför av avfallslagstiftningens regelverk.

Som framgår ovan ligger det inom den kommunala kompetensen och det kommunala uppdraget att samla in och behandla avfall. Bedömningen är därför att denna inriktning har stöd i lagstiftningen och är i linje med VA SYD:s uppdrag. Som avfallsinnehavare ligger förberedelse för återanvändning även i linje med och uppfyller kraven i både de allmänna hänsynsreglerna om hushållning och bästa möjliga teknik och i avfallshierarkin, där förberedelse för återanvändning definieras som den högst prioriterade nivån, i enlighet med kraven i miljöbalken. Denna specifika typ av verksamhet ligger därför även den i linje med lagstiftningens intentioner.

Med denna inriktning får VA SYD även (beräknad/schabloniserad) statistik på detta avfall till återanvändning, och därmed bidrar det till måluppfyllelse.

Mot bakgrund av ovanstående görs bedömningen att Pop-up Returens verksamhet ska ta emot avfall och förbereda det för återanvändning, med efterföljande möjlighet att erbjuda de återvunna produkterna till allmänheten, se även bild nedan.

Blå pil är avfall, grön pil är produkt.

Andra aspekter av valet av inriktning behandlas i följande avsnitt.

3.3 Är tjänsten Pop-up Returen miljöfarlig verksamhet?

Som framgår ovan är den verksamhet som tjänsten innebär att anse som förberedelse av avfall för återanvändning. En bedömning måste därför göras om tjänsten utgör tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt MB och miljöprövningsförordningen ("MPF").

Begreppet miljöfarlig verksamhet definieras i 9 kap. 1 § MB. Av förarbetena²³ framgår att med miljöfarlig verksamhet avses /.../ all användning av mark, byggnader eller anläggningar, dvs. fast egendom eller fasta anläggningar, som innebär utsläpp till mark, luft eller vatten eller annan olägenhet för människors hälsa eller miljön. Fast egendom definieras i jordabalken. Även rörliga störningskällor berörs dock indirekt om sådana förekommer vid användningen av mark, byggnader eller anläggningar.

Av 29 kap. 47 § MPF framgår att anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.29 gäller för att yrkesmässigt förbereda avfall för återanvändning.

Tjänsten Pop-up Returen är en mobil verksamhet som enbart befinner sig på varje plats under en kort tid. Det är således inte en fast störningskälla. Då definitionen av begreppet miljöfarlig verksamhet är kopplat till fasta störningskällor eller rörliga källor kopplade till fasta störningskällor, är bedömningen att tjänsten inte omfattas av begreppet miljöfarlig verksamhet enligt MB och därmed inte heller omfattas av bestämmelsen i 29 kap. 47 § MPF. Tjänsten bedöms därför inte kräva varken tillstånd eller anmälan enligt 9 kap. MB eller MPF.

I sammanhanget bör dock uppmärksammas att vissa typer av transporter av avfall och farligt avfall kräver anmälan eller tillstånd i enlighet med 5 kap. avfallsförordningen. I Naturvårdsverkets föreskrifter om transport av avfall²⁴ preciseras detta närmare. Vid yrkesmässig transport av avfall krävs anmälan för transport av icke-farligt avfall om verksamheten transporterar *högst* 10 ton eller 50 m³ avfall per kalenderår och *högst* 1 ton eller 5 m³ avfall vid en enskild transport. För transporter av icke-farligt avfall där verksamheten transporterar *mer än* 10 ton eller 50 m³ avfall per kalenderår eller *mer än* 1 ton eller 5 m³ avfall vid en enskild transport krävs istället tillstånd. Även för transport av farligt avfall krävs tillstånd.

3.4 Slutsatser

Sammanfattningsvis är rekommendationen och bedömningen att Pop-up Returens verksamhet ska ta emot avfall och förbereda det för återanvändning, med efterföljande möjlighet att erbjuda de återvunna produkterna till allmänheten. Denna verksamhet, till skillnad från att ta emot produkter som inte utgör avfall, ligger inom den kommunala kompetensen och är i linje med både de allmänna hänsynsreglerna och avfallshierarkin.

Då Pop-up Returens verksamhet är mobil, faller den inte heller inom begreppet miljöfarlig verksamhet i miljöbalken, varför tillstånd eller anmälan enligt MPF inte krävs. Däremot kan antingen anmälan eller tillstånd för transport av avfall eller farligt avfall behöva sökas, beroende på vilken mängd avfall som man kommer att transporteras. Troligtvis handlar det dock om en anmälan gällande transport av icke-farligt avfall.

²³ Prop. 1997/98:45 s. 106 ff Del 2.

²⁴ Naturvårdsverkets föreskrifter om transport av avfall (NFS 2022:2).

4 Övriga frågor

4.1 Inledning

För att undvika att icke önskvärt avfall kommer in till Pop-up Returens verksamhet och för att minska risken för att avfall och produkter tas omhand på ett icke lagenligt sätt, är det viktigt att tydliga rutiner tas fram för hur avfallet ska tas om hand när det lämnas in och vilket avfall som ska tas emot och/eller sorteras bort. Flera av de frågeställningar som behandlas nedan bör finnas med i denna rutin. Rutinen ska vara ett levande dokument som uppdateras efterhand.

Det är även viktigt att tydligt informationsmaterial finns tillgängligt och uppsatt hos Pop-up Returen för allmänheten att ta del av. Denna information bör innehålla skrivningar om skicket på de produkter som sedan kommer att finnas tillgängliga för allmänheten och att VA SYD erbjuder produkterna i befintligt skick.

4.2 Stöldgods och häleri

Rekommendationen för Pop-up Returens verksamhet är, som framgår ovan, att endast ta emot avfall. I förhållande till inriktningen att ta emot produkter bör detta minska risken för att stöldgods lämnas in, men det utesluter dock inte att misstänkt stöldgods kan komma in till verksamheten från en person och hämtas ut ”tvättat” av en annan. För att VA SYD inte ska riskera att göra sig skyldigt till häleri, behöver rutiner för hur detta ska hanteras tas fram.

Lagen om handel med begagnade varor²⁵ har enligt sitt syfte till uppgift att försvåra avsättningen av stulna eller annars olovligen åtkomna varor och att underlätta polisens efterspaning av sådana varor. Lagen kompletteras med förordningen om handel med begagnade varor²⁶ och Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om handel med begagnade varor²⁷. Lagen om handel med begagnade varor är tillämplig på yrkesmässig handel med sådana begagnade varor som finns angivna i en av regeringen utfärdad förordning. Yrkesmässig handel innefattar även yrkesmässig auktionsförsäljning, annan yrkesmässig försäljning som riktar sig till allmänheten samt yrkesmässigt mottagande av begagnade varor för omarbetning eller annan liknande bearbetning²⁸.

Det är endast vissa varor som omfattas av bestämmelserna om handel med begagnade varor. Enligt 2 § förordningen om handel med begagnade varor ska lagen om handel med begagnade varor tillämpas på handel med

1. naturpärlor, naturliga och syntetiska ädelstenar samt föremål som helt eller till väsentlig del består av guld, silver eller platina,
2. mopeder, cyklar och motorsågar,
3. fritidsbåtar, utombordsmotorer, kanoter, windsurfingbrädor och liknande,
4. kameror och videokameror med fototeknisk kringutrustning samt ur och kikare,

²⁵ 1999:271.

²⁶ 1999:272.

²⁷ RPSFS 2009:3.

²⁸ 2 § lagen om handel med begagnade varor och Avfall Sverige, Guide #9 *Juridiska förutsättningar för förebyggande och återanvändning*.

5. datorer, komponenter till datorer och kringutrustning till datorer,
6. radio- och televisionsapparater, videobandspelare, musikanläggningar och musikinstrument,
7. föremål som helt eller till väsentlig del består av koppar, mässing, tenn eller brons,
8. vapen med undantag av sådana skjutvapen som omfattas av vapenlagen (1996:67),
9. mobiltelefoner och telefaxapparater,
10. navigationsinstrument och kommunikationsradioapparater,
11. skidutrustning med undantag för kläder,
12. målningar, teckningar, grafik och skulpturer,
13. konstalster av glas, porslin och annan keramik.

Av de allmänna råden²⁹ framgår bl.a. att såsom handel bör anses inköp och försäljning av varor, men även s.k. inbyteshandel, dvs. när varor tas emot som vederlag vid försäljning av nya varor. Kravet på att handeln ska vara yrkesmässig bör anses vara uppfyllt i sådana fall där handeln, oavsett om verksamheten drivs i vinst- eller förvärvssyfte, har en viss minsta omfattning och varaktighet.³⁰ Den handel som sker från ett fast försäljningsställe bör i princip alltid betraktas som yrkesmässig, liksom handel som sker återkommande, om samma handlare bjuder ut varor vid minst ett tiotal tillfällen per år.

I Avfall Sveriges guide tar man upp frågan om återanvändning i förhållande till denna lagstiftning och där har följande bedömning gjorts: */.../ kan det dock finnas anledning att fundera över huruvida regleringen om handel med begagnade varor är tillämplig. Vid en första anblick ser det onekligen ut som om lagen är tillämplig men om handelns syfte enbart är att i enlighet med miljöbalkens regler på bästa sätt sköta avfallshanteringen och det endast är produkter som avlämnats som avfall utan ersättning som efter förberedelse för återanvändning försäljs så försvinner sannolikt de risker med begagnat försäljning som lagen avser att hantera. Det saknas i detta fall förutsättningar för att försäljningen ska kunna bli en arena för omsättning av sådana produkter som åtkommits olovligen. Med detta betraktelsesätt kan det också diskuteras om det är fråga om handel med begagnade varor. Det är bara en del i en avfallsbehandling som tar sikte på att behandla avfallet i enlighet med den högst prioriterade behandlingsmetoden enligt den avfallshierarki som är lagstadgad.*³¹

Även om det följaktligen är tveksamt om verksamheten träffas av denna lagstiftning, oavsett om de återvunna varorna skänks bort eller säljs, så bör de varor (avfall) som listats ovan behandlas med försiktighet och det bör noggrant övervägas om detta är något som lämpar sig för denna verksamhet. Vissa varor (avfall) framstår som direkt olämpliga att ta emot av flera olika skäl, såsom vapen och båt-
tar. Antingen kan VA SYD välja att dessa typer av avfall (produkter) inte ska tas emot alls eller att, om de ska tas emot, behöver tydliga rutiner finnas för hur de ska behandlas och kontrolleras, vilket naturligtvis även ställer krav på de som arbetar i Pop-up Returens verksamhet. Ett exempel på en

²⁹ 2 § i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om handel med begagnade varor (RPSFS 2009:3).

³⁰ Ur Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om handel med begagnade varor (RPSFS 2009:3): I yrkesmässig handel bör innefattas också sådan verksamhet som i huvudsak är säsongsbetonad även om antalet försäljningstillfällen är litet och inte uppgår till ett tiotal per år. Detsamma bör gälla auktionsförsäljning och annan försäljning som riktar sig till allmänheten, t.ex. marknadshandel, handel som sker via internet eller annonser i dagspressen och telefonförsäljning. Försäljning vid enstaka tillfällen av begagnade föremål i nu nämnda fall bör dock inte anses som yrkesmässig, såvida inte antalet varor som bjuds ut är mycket stort.

³¹ S. 10 i Avfall Sverige, Guide #9 *Juridiska förutsättningar för förebyggande och återanvändning.*

sådan rutin kan vara att inlämnade cyklar alltid plockas undan så att ramnummer kan kontrolleras. Man kan även tänka sig att vissa arbetsmiljörättsliga frågor uppkommer kring säkerheten för de som arbetar i verksamheten om man hanterar varor som är stöldbegärliga. När det gäller rutinen för dessa varor kan det därför även finnas en poäng i att rådgöra med Polisen³².

4.3 Produktsäkerhet och produktansvar

Till skydd för konsumenter finns det ett flertal lagar, som både ska garantera säkerheten hos produkter vid användning och ansvaret för att produkterna är säkra. Nedan redogörs för denna lagstiftning och betydelsen för Pop-up Returens verksamhet.

Noteras ska dock att när avfallet upphört att vara avfall genom förberedelse för återanvändning, sätts den inte ut som ny på marknaden, utan återförs som den produkt den en gång var, i syfte att för att fylla samma funktion som den ursprungligen var avsedd för. Produktansvars- och produktsäkerhetslag gäller då redan, jämför 15 kap. 9b § MB.

4.3.1 Produktsäkerhetslagen

Syftet med produktsäkerhetslagen är att säkerställa att varor och tjänster som tillhandahålls konsumenter inte orsakar skada på person³³. Lagen tillämpas i fråga om varor och tjänster som tillhandahålls i näringsverksamhet och varor som tillhandahålls i offentlig verksamhet. En förutsättning är att varan eller tjänsten är avsedd för konsumenter eller kan antas komma att användas av konsumenter. Vad som sägs i lagen om näringsidkare och tillverkare gäller också den som i offentlig verksamhet tillhandahåller sådana varor.³⁴ Lagen är inte tillämplig på begagnade varor som tillhandahålls som antikviteter, och varor som ska repareras eller renoveras innan de kan tas i bruk, om näringsidkaren tydligt informerar konsumenten om att det är fråga om en sådan vara³⁵.

Vad gäller tillämpningen av produktsäkerhetslagen på begagnade varor sägs i förarbetena att åtgärder enligt lagen endast kommer i fråga vid risksituationer av en viss räckvidd, varför flertalet begagnade varor som tillhandahålls konsumenter i praktiken knappast kan bli föremål för åtgärder enligt lagen.³⁶

Avfall Sverige rekommenderar i sin guide, visserligen i samband med försäljning, att det ändå finns anledning att alltid vara noggrann med att såväl skylta på försäljningsstället som att i avtal och på kvitton upplysa om att det är fråga om begagnade varor och att dessa säljs i befintligt skick.

En utformning på varan (klisterlapp) skulle således kunna formuleras på följande sätt när produkter skänks bort:

” Detta föremål erbjuds i befintligt skick. Föremålet är inte el-, funktions- och säkerhetstestat.”

Man skulle även på anslag kunna skriva att:

”Samtliga föremål erbjuds i befintligt skick. Föremålen är inte el-, funktions- och säkerhetstestade om inte annat uttryckligen anges.”

³² Sidan 1 i Avfall Sverige, Guide #9 *Juridiska förutsättningar för förebyggande och återanvändning*.

³³ 2004:451, 1 §.

³⁴ 2 §.

³⁵ 3 §.

³⁶ Avsnitt 3.3, Avfall Sverige, Guide #9 *Juridiska förutsättningar för förebyggande och återanvändning*.

Utöver ovanstående finns inte mycket att söka ledning i vad gäller produktsäkerhetslagen och dess förarbeten och dess tillämpning på begagnade varor.³⁷

Även om syftet inte är att någon försäljning ska ske i verksamheten, bör ett informationsmaterial tas fram i form av tydliga skyltar och eventuellt lappar som kan fästas på produkterna i enlighet med förslagen ovan, för att informera allmänheten om den begräsning som finns gällande VA SYD:s ansvar när det gäller produktsäkerhet. Överväganden bör dock även alltid göras i förhållande till s.k. No-go-saker som beskrivs nedan i avsnitt 4.4.

4.3.2 Produktansvarslagen

Produktansvarslagen³⁸ reglerar skadeståndsskyldighet för person- och/eller sakskada som en produkt har orsakat på grund av en säkerhetsbrist. Det saknar betydelse om produkten är farlig eller inte, om den är ny eller begagnad. Inte heller inverkar produktens användbarhet eller form. Enligt produktansvarslagens huvudregler kan skadeståndsskyldighet drabba;

1. den som har tillverkat, frambringat eller insamlat den skadegörande produkten,
2. den som har importerat produkten till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet för att sätta den i omlopp där,
3. den som för att sätta produkten i omlopp har importerat den från en stat som ingår i Europeiska frihandelsorganisationen (EFTA-stat) till Europeiska gemenskapen (EG) eller från EG till en EFTA-stat eller från en EFTA-stat till en annan EFTA-stat, och
4. den som har marknadsfört produkten som sin genom att förse den med sitt namn eller varumärke eller något annat särskiljande kännetecken.

Avfall Sverige behandlar i sin guide³⁹ frågan om produktansvar och återanvändning och gör följande analys.

Det som kan tyckas vara av intresse i förevarande fall är [begreppen] tillverkat, frambringat eller insamlat den skadegörande produkten alternativt satt den i omlopp.

Tre olika verb används i lagtexten för att beskriva det handlande som grundar skadeståndsansvaret i punkten 1. Handlandets karaktär varierar nämligen allt efter produktens art. Tillverkaren är den som industriellt eller hantverksmässigt framställer en produkt eller en beståndsdel i en annan produkt. Detta kan ske genom att råvaror eller annat material bearbetas eller förädlas. Det kan också ske genom att redan bearbetade produkter utvecklas eller bearbetas vidare. Även den som endast monterar samman självständiga komponenter är ansvarig som tillverkare. Ordet "frambringa" tar närmast sikte på en verksamhet som går ut på att odla växter, uppföda djur eller utvinna mineral o.d. När det slutligen talas om att "insamla" produkter åsyftas sådana verksamheter som att plocka vilda bär och växter, jaga och fiska.

Med begreppet sätta i omlopp avses att produkten är satt i omlopp när den är införd i det ekonomiska kretsloppet. Avgörande är enligt motiven att den ansvarige har förlorat den faktiska kontrollen

³⁷ Avsnitt 3.3, Avfall Sverige, Guide #9 Juridiska förutsättningar för förebyggande och återanvändning.

³⁸ 1992:18.

³⁹ Avsnitt 3.3, Avfall Sverige, Guide #9 Juridiska förutsättningar för förebyggande och återanvändning.

över produkten. Den enda som kan sätta produkten i omlopp enligt paragrafen är dessutom importören.

Ingen av de situationer som är beskrivna ovan kan sannolikt uppkomma inom ramen för återanvändning. Det finns dock en undantagsbestämmelse som skulle kunna bli tillämplig.

Framgår det inte av en skadegörande produkt som är tillverkad, frambringad eller insamlad här i landet vem som är skadeståndsskyldig är var och en som har tillhandahållit produkten skyldig att betala skadestånd enligt denna lag, om han inte inom viss angiven tid anvisar någon som har tillverkat, frambringat eller insamlat produkten eller marknadsfört den som sin eller tillhandahållit den för honom.

Vidare förskrivs att om det inte framgår av en importerad produkt som har orsakat skada vem som är importör är var och en som har tillhandahållit produkten skyldig att betala skadestånd om han inte inom viss angiven tid anvisar en ansvarig importör eller den som har tillhandahållit produkten för honom. En anvisning ska ges inom en månad efter det att den skadelidande framställt krav på ersättning eller på annat sätt påkallat en sådan anvisning. Det finns alltså en risk för att skadeståndsskyldighet kan uppkomma vid återanvändning. Det finns emellertid ett undantag även från detta. Den som kan visa att han inte har satt produkten i omlopp i en näringsverksamhet kan på så sätt undvika ansvar.

Avfall Sveriges slutsats är att sammanfattningsvis framstår risken för skadestånd till följd av brister i de återanvända produkterna vara väldigt liten⁴⁰. Överväganden bör dock även alltid göras i förhållande till s.k. No-go-saker som beskrivs nedan i avsnitt 4.4.

4.3.3 Särskilt om el-avfall

Den som sätter elutrustning på den svenska marknaden definieras som producent och har ett producentansvar. Bland annat innebär det ett ansvar för att ta hand om utrustningen när den blir avfall.⁴¹ Producentansvaret styrs av det s.k. WEEE-direktivet⁴² som har genomförts i Sverige genom olika förordningar, bl.a. förordning om producentansvar för elutrustning. Om du är producent av konsumentelavfall kan du endast följa kravet genom att ansluta dig till ett insamlingssystem med tillstånd från Naturvårdsverket. För konsumentelavfall sköts insamlingen av El-Kretsen som främst samlar in elavfall via kommunala återvinningscentraler och återvinningsstationer.⁴³

När elavfall kommer in till Pop-up Returens verksamhet och återvinns där genom förberedelse för återanvändning, och därefter upphör att vara avfall, anses det avfallet inte som inlämnat till producentens insamlingssystem. Detta eftersom det inte har lämnats in till en återvinningscentral som El-Kretsen har ett avtal med. Elavfallet faller därmed utanför El-Kretsens ansvar enligt miljöbalken och förordning om producentansvar för elutrustning. Efter kontakt med Andrea Hjärne på Avfall Sverige

⁴⁰ Avsnitt 3.3, Avfall Sverige, Guide #9 Juridiska förutsättningar för förebyggande och återanvändning.

⁴¹ Förordning (2014:1075) om producentansvar för elutrustning och [https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/producentansvar/producentansvar-for-elutrustning\(20220502\)](https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/producentansvar/producentansvar-for-elutrustning(20220502)).

⁴² Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU av den 4 juli 2012 om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE).

⁴³ [https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/producentansvar/producentansvar-for-elutrustning\(20220502\)](https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/producentansvar/producentansvar-for-elutrustning(20220502))

så är rekommendationen att det avtal som VA SYD har med EI-Kretsen bör kontrolleras så att det anpassas till verksamheten och ansvarsfrågan gällande elavfallet tydliggörs.

4.4 No-go-saker

Även om det är önskvärt att mer avfall återvinns genom att det förbereds för återanvändning, finns det, förutom tidigare nämnda allmänna säkerhets- och ansvarsaspekter och risk för stöldgods, mer specifika hänsyn som behöver tas när det gäller vissa typer av avfall. Detta kan vara saker som innehåller skadliga och förbjudna ämnen eller saker som primärt är avsedda för särskilt känsliga och skyddsvärda grupper såsom barn. Som exempel kan nämnas att det finns särskilda regler för leksakers säkerhet⁴⁴.

Rekommendationen är därför att de saker som identifieras tillhöra dessa kategorier (no-go-saker) inte erbjuds allmänheten för återbruk utan sorteras ut om de kommer in till Pop-up Returnens verksamhet eller att de inte tas emot alls. Alternativt kan det vara så att föremål som omfattas av krav på märkning och olika standarder, exempelvis CE-märkning, sorteras ut för att efter noggrann kontroll eventuellt erbjudas för återbruk.

Vilka dessa föremål är bör nogta anges i rutinen för verksamheten samt i informationsmaterial på Pop-up Returnens verksamhet.

Som exempel på avfall som ska omfattas av rutinen kan det som anges nedan ges, vilket baseras på underlag från Stockholms stad och Stockholm Vatten och Avfall AB, se Bilaga 1.

Accessoarer

Främst accessoarer ämnade för barn, t.ex.:

Tunga, oäkta smycken och andra accessoarer av metall.

Äldre väskor, skärp och andra varor av plast och konstläder, särskilt de som luktar, klibbar eller känns feta.

Husgeråd

Svarta köksredskap av plast som stekspadar och slevar.

Stekpannor och annat med non-stick-beläggning, om de är repiga, brända eller skadade.

Tillbringare, muggar och annat av polykarbonatplast.

Äldre husgeråd av plast som är repiga, feta eller klibbiga, exempelvis bunkar och skärbrädor.

Leksaker

Mjuka och böjliga plastleksaker som verkar vara äldre än från 2013 eller som luktar, klibbar eller känns feta.

Elektriska leksaker som verkar vara tillverkade före 2006 och nyare leksaker som börjat gå sönder.

⁴⁴ Lag (2011:579) om leksakers säkerhet och förordning (2011:703) om leksakers säkerhet samt Elsäkerhetsverkets föreskrifter (ELSÄK-FS 2011:1) om elektriska egenskaper för leksaker, Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2017:8 om leksakers brännbarhet och kemiska egenskaper samt Konsumentverkets föreskrifter (KOVFS 2011:5) om leksakers säkerhet.

Mjukdjur stoppade med skumgummi eller märkta som flamskyddade.

Äldre träleksaker med flagnande färg.

Möbler och inredning

Möbler och textilier märkta som flamskyddade.

Äldre möbler med galonklädsel.

Äldre filtar av ull, särskilt de som är märkta som malsäkra.⁴⁵

Andra föremål som verksamheten bör vara extra uppmärksam på är exempelvis

Cykelhjälmor och andra hjälmor, kontroll av märkningar/standarder och skador.

Babyskydd, bilbarnstolar och bälteskuddar⁴⁶, kontroll av märkningar/standarder och skador.

4.5 Frågan om avfallets värde

Utgångspunkten för Pop-up Returens verksamhet är att det avfall som genom förberedelse för återanvändning upphört att vara avfall och blivit produkter, ska skänkas bort inom ramen för återbruksverksamheten. Det går dock inte att bortse från att dessa produkter sannolikt har fått ett värde genom det förfarande som de har genomgått. Vissa produkter kan även vara mer värdefulla och värderas till ett högre belopp.

Rekommendationen är därför att detta scenario i vart fall övervägs och att verksamheten tar ställning, förslagsvis i sin rutin, till vad man ska göra med sådant avfall och produkter. Ett möjligt scenario är att exempelvis sortera ut sådana produkter för att säljas i syfte att bidra till att täcka VA SYD:s kostnader och i syfte att VA SYD inte ska anses ge otillbörligt stöd till enskild.

4.6 Informationstexter och återvinningsrutin

Det står klart att både rutiner för själva verksamheten, såväl som informationsmaterial till allmänheten behöver tas fram. Utifrån denna PM ges nedan exempel på sådant som har konstaterats bör finnas med.

4.6.1 Informationstexter

Exempel på texter eller kombinationer av texter som dels kan sättas direkt på föremålen, dels sitta uppsatta som skyltar.

”Detta föremål erbjuds i befintligt skick. Föremålet är inte el-, funktions- och säkerhetstestat.”

”Samtliga föremål erbjuds i befintligt skick. Föremålen är inte el-, funktions- och säkerhetstestade om inte annat uttryckligen anges.”

⁴⁵ Underlag från Stockholms stad och Stockholm Vatten och Avfall AB gällande secondhand-handel.

⁴⁶ Se exempelvis <https://www.transportstyrelsen.se/sv/vagtrafik/trafikregler/i-fordonet/sa-skyddar-du-barnen--regler-och-tips/> (20220502).

4.6.2 Återvinningsrutin

Hur den slutgiltiga rutinen ska se ut tas lämpligtvis fram i samarbete med de som ska sköta verksamheten. I denna rutin bör i vart fall ingå följande moment

- mottagningen av avfallet,
- hur det rent fysiskt skiljs av från allmänheten,
- hur oönskat avfall sorteras ut, exempelvis farligt avfall och avfall som nämns nedan,
- hur själva förberedelsen för återanvändning dvs kontroll, rengöring eller reparation ska ske,
- hur det återvunna avfallet erbjuds, informationstexter och dylikt,
- statistik.

Nedan ges exempel på typer av avfall/produkter som behöver uppmärksammas extra och där verksamheten behöver ta ställning till om det ska tas emot och hur det i så fall ska göras.

Avfall/produkter relaterade till handel med begagnade varor och avfall med stöld-/häleririsk

1. naturpärlor, naturliga och syntetiska ädelstenar samt föremål som helt eller till väsentlig del består av guld, silver eller platina,
2. mopeder, cyklar och motorsågar,
3. fritidsbåtar, utombordsmotorer, kanoter, windsurfingbrädor och liknande,
4. kameror och videokameror med fototeknisk kringutrustning samt ur och kikare,
5. datorer, komponenter till datorer och kringutrustning till datorer,
6. radio- och televisionsapparater, videobandspelare, musikanläggningar och musikinstrument,
7. föremål som helt eller till väsentlig del består av koppar, mässing, tenn eller brons,
8. vapen med undantag av sådana skjutvapen som omfattas av vapenlagen (1996:67),
9. mobiltelefoner och telefaxapparater,
10. navigationsinstrument och kommunikationsradioapparater,
11. skidutrustning med undantag för kläder,
12. målningar, teckningar, grafik och skulpturer,
13. konstalster av glas, porslin och annan keramik.

Avfall/produkter med ett högt ekonomiskt värde

Vilka dessa föremål skulle kunna vara är svårt att ge exempel på, men de kan exempelvis tillhöra de kategorier som nämns ovan.

No-go-saker

Accessoarer

Främst accessoarer ämnade för barn, t.ex.:

Tunga, oäkta smycken och andra accessoarer av metall.

Äldre väskor, skärp och andra varor av plast och konstläder, särskilt de som luktar, klibbar eller känns feta.

Husgeråd

Svarta köksredskap av plast som stekspadar och slevar.

Stekpannor och annat med non-stick-beläggning, om de är repiga, brända eller skadade.

Tillbringare, muggar och annat av polykarbonatplast.

Äldre husgeråd av plast som är repiga, feta eller klibbiga, exempelvis bunkar och skärbrädor.

Leksaker

Mjuka och böjliga plastleksaker som verkar vara äldre än från 2013 eller som luktar, klibbar eller känns feta.

Elektriska leksaker som verkar vara tillverkade före 2006 och nyare leksaker som börjat gå sönder.

Mjukdjur stoppade med skumgummi eller märkta som flamskyddade.

Äldre träleksaker med flagnande färg.

Möbler och inredning

Möbler och textilier märkta som flamskyddade.

Äldre möbler med galonklädsel.

Äldre filtar av ull, särskilt de som är märkta som malsäkra.⁴⁷

Andra föremål som verksamheten bör vara extra uppmärksam på är exempelvis

Cykelhjälmor och andra hjälmor, kontroll av märkningar/standarder och skador.

Babyskydd, bilbarnstolar och bälteskuddar⁴⁸, kontroll av märkningar/standarder och skador.

⁴⁷ Underlag från Stockholms stad och Stockholm Vatten och Avfall AB gällande secondhand-handel.

⁴⁸ Se exempelvis <https://www.transportstyrelsen.se/sv/vagtrafik/trafikregler/i-fordonet/sa-skyddar-du-barnen--regler-och-tips/> (20220502).

